

Beslutningsforslag nr. B 126. Fremsat den 27. marts 2003 af Elsebeth Gerner Nielsen (RV), Elisabeth Arnold (RV), Marianne Jelved (RV), Anne Baastrup (SF) og Kamal Qureshi (SF)

Forslag til folketingsbeslutning

om indsats til sikring og forbedring af udenlandske kvinders rettigheder

Forslagsstillerne opfordrer regeringen til at tage følgende initiativer til sikring og forbedring af voldsramte udenlandske kvinders rettigheder:

1. Udenlandske kvindelige statsborgere, som ikke har varig opholdstilladelse, skal altid bevare deres midlertidige opholdsgrundlag, hvis de må bryde ud af (eller smides ud af) et voldeligt ægteskab.
2. Udenlandske kvindelige statsborgere, som henvender sig hos politiet, på en skadestue eller til andre offentlige myndigheder som følge af vold i hjemmet, skal sikres en uvildig bisidder og tolk, som ikke må være et familiemedlem.
3. Der skal iværksættes en oplysningsindsats over for politiet og relevant personale i sundhedsvæsenet med henblik på at indskærpe deres forpligtelse til at dokumentere kvindens fysiske og psykiske tilstand ved henvendelser som følge af vold. Politi og sundhedspersonale skal ligeledes oplyse kvinden om vigtigheden af at få kopi af denne dokumentation.
4. På alle integrationsforløb skal oplysningsindsatsen over for udenlandske kvindelige statsborgere forbedres vedrørende deres rettigheder og muligheder, hvis de er udsat for vold i hjemmet.

Bemærkninger til forslaget

Et gammelt ordsprog taler om at vælge mellem pest og kolera. Som situationen er i dag, må udenlandske kvinder, som ikke har fået varig opholdstilladelse, men til gengæld tæsk af deres samlever, vælge mellem at vende tilbage til den voldelige ægtefælle eller at forlade Danmark til fordel for en uvis skæbne i et hjemland, som de måske ikke har den store tilknytning til, og hvor de f.eks. ikke har mulighed for at forsørge deres børn, hvis de overhovedet når at få dem med ud af landet. Meget tyder på, at de fleste udenlandske kvinder forsøger at holde den voldelige samlever ud. Krisecentrene havde således i 2002 800 henvendelser (indflytning på krisecenter) fra kvinder med en anden etnisk baggrund end dansk. Kun få af disse har valgt at bryde ud af ægteskabet.

I dag bliver to ud af tre udenlandske kvinder (147 ud af 219 afgørelser) sendt ud af Danmark, hvis de har forladt deres mand på grund af vold, før de har opnået varig opholdstilladelse. To ud af tre kvinder, som forlader deres voldelige mænd, må altså også forlade Danmark.

Dette sker på trods af, at udlændingeloven faktisk indeholder gode muligheder for, at disse kvinder kunne blive i Danmark, hvis de ønskede det.

Det fremgår af udlændingelovens § 19, stk. 6, at udlændingemyndighederne ved vurderingen af, om en opholdstilladelse skal inddrages ved samlivsophævelse, skal tage særlige hensyn til, om den pågældende har været udsat for overgreb, misbrug eller anden overlast.

Integrationsministeren har imidlertid i et svar til Folketinget på spørgsmål nr. S 324 i folketingsåret 2002-03, (Folketingstidende 2002-03, forhandlingerne side 985) gjort det meget klart, at det, at kvinden har været udsat for overgreb, på ingen måde er tilstrækkelig grund til, at hun får lov til at blive.

Integrationsministeren skriver:

»Det forhold, at en udlænding har været udsat for overgreb, der har ført til ophævelse af samlivet, vil ikke i sig selv være tilstrækkeligt til, at opholdstilladelsen ikke inddrages eller forlænges, hvis der i øvrigt ikke i sagen foreligger andre forhold som nævnt i ud-

lændingelovens § 26, stk. 1, der kan medføre, at opholdstilladelsen ikke skal inddrages. En udlænding, der f.eks. alene har opholdt sig i Danmark i meget kort tid og ikke har anden tilknytning her til landet end ægtefællen, vil således ikke kunne undgå en inddragelse eller nægtelse af forlængelse af sin opholdstilladelse, uanset at det kan dokumenteres, at den pågældende har været udsat for vold, der har ført til ophævelse af samlivet.«

Der er altså forskellige grunde til, at disse kvinder ikke får lov til at blive:

1. At de ikke er i stand til i tilstrækkelig grad at dokumentere, at de har været udsat for vold.
2. At deres tilknytning til Danmark er for ringe til, at de kan få lov til at blive, selv om volden er dokumenteret.

Det er Udlændingestyrelsens vurdering, at den vigtigste grund til afslag er den manglende dokumentation af volden.

At den dokumentation kan være svær at skaffe, skyldes først og fremmest, at de udenlandske kvinder ofte ikke kender deres rettigheder, ikke tør rette henvendelse til danske myndigheder og ikke ved, hvor vigtig skriftlig dokumentation er. Hertil kommer, at de danske myndigheder og det offentlige sundhedsvæsen ikke er tilstrækkeligt opmærksomme på, hvor vigtigt det er for kvinderne at få dokumentationen i form af politirapporter eller f.eks. skadestueanmeldelser.

Forslagsstillerne mener, at denne situation er aldeles uacceptabel, og at den må og skal ændres. Først og fremmest er det nødvendigt med en mildere fortolkning af § 26, stk. 1.

Juraprofessor Jens Vedsted Hansen fra Aarhus Universitet udtalte i forbindelse med en artikel om voldsramte udenlandske kvinder (Berlingske Tidende den 8. september 2002), at han har konstateret en udpræget modvilje i Udlændingestyrelsen mod at benytte voldsbestemmelsens muligheder for at lade kvinderne beholde deres opholdstilladelse. »Det har indimellem ført til nogle fortolkningsøvelser, der var lodret uholdbare«, siger han: »Det er f.eks. ikke holdbart at stille særlige beviskrav for en årsagssammenhæng mellem

F. t. beslutn. vedr. sikring og forbedring af udenlandske kvinders rettigheder

volden og ægteskabets ophør. Hvis der er dokumenteret vold og samlivet ophører i forbindelse hermed, må der være en formodning for, at det skyldes volden.«

I den sammenhæng er det afgørende, at myndighederne er opmærksomme på voldsparagraffens »bredde«. Der er ofte tale om en udbredt psykisk vold i form af terror og trusler. Som eksempel kan nævnes, at en del af de voldsramte udenlandske kvinder har været udsat for udbredt seksuelt misbrug, f.eks. i form af »udlån« til venner og bekendte.

Hertil kommer, at det er helt urimeligt, at udenlandske kvinder, som har den nødvendige dokumentation,

alligevel ikke får mulighed for at blive i Danmark, med henvisning til deres »manglende tilknytning«. De har jo kun opholdt sig i Danmark, fordi de er blevet gift med en herboende mand, som så efter et stykke tid viser sig at være voldelig. Sat på spidsen vil de være nødt til at leve med volden i flere år, hvis de skal opfylde det særskilte krav om tilknytning til Danmark.

Det er forslagsstillernes klare opfattelse, at det danske samfund har en forpligtelse til at sikre de udenlandske voldsramte kvinder en anstændig tilværelse her i landet.

Skriftlig fremsættelse

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om indsats til sikring og forbedring af udenlandske kvinders rettigheder.

(Beslutningsforslag nr. B 126).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.